

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3
The Third International Conference on Lao Studies
ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย

สมทรง บุญพัฒน์*
lcsbp@mahidol.ac.th

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 จัดที่โรงแรมเจริญธานี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นการประชุมที่ต่อเนื่องจากการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ดังนี้คือ

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 1¹ <<http://www.seasite.niu.edu/lao/LaoStudies>> จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 20-22 พฤษภาคม 2548 ที่ Northern Illinois University ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมี Professor John Hartmann และ Dr. Vinya Sysamouth ผู้อำนวยการของศูนย์ลาวศึกษา (The Center for Lao Studies, San Francisco <www.laostudies.org>) เป็นประธานจัดการประชุม มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมด 350 คน และเสนอผลงานทางวิชาการ 101 คน

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 2² จัดขึ้นเมื่อวันที่ 3-7 พฤษภาคม 2550 โดย Center for Asian Research, Arizona State University มี Professor Karen Adams เป็นประธานจัดการประชุมร่วมกับ Dr. Vinya Sysamouth มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมด 250 คน และเสนอผลงานทางวิชาการประมาณ 100 กว่าคน

การประชุมทั้งสองครั้งมีการตีพิมพ์ผลงานที่เสนอในที่ประชุมดังนี้ คือ

Carol Compton, John F. Hartmann, and Vinya Sysamouth, eds. 2009. *Contemporary Lao Studies*. The Center for Lao Studies, San Francisco and the Center for Southeast Asian studies, Northern Illinois University, DeKalb.³

Adams, Karen L. and Thomas John Hudak, eds. 2010. *Multidisciplinary Perspectives on Lao Studies*. Southeast Asia Council, Center for Asian Research, Arizona State University, Tempe.⁴

* ศาสตราจารย์สาขาภาษาศาสตร์ ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14-16 กรกฎาคม 2553 โดย ศูนย์วิจัยพหุวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำโขง (Center for Research on Plurality in the Mekong Region-CERP) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย และ ศูนย์ลาวศึกษา (The Center for Lao Studies, San Francisco, California, USA) มี คณบดีคือ รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ อภิชาติวิมล เป็นประธานจัดการประชุมร่วมกับ ผู้อำนวยการศูนย์ลาวศึกษาคือ Dr.Vinya Sysamouth มีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ 300 คน และเสนอผลงานทางวิชาการประมาณ 134 กว่าคนจาก 15 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ลาว กัมพูชา อินเดีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมัน ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ และเดนมาร์ก ในบรรดาผู้เสนอผลงานทางวิชาการ มีคณบดีวิชาการ ลาวจำนวน 11 คนที่ศูนย์ลาวศึกษาได้เชิญให้มาเข้าร่วมประชุมโดยมีหัวหน้าคือ Associate Professor Dr. Boualy Phrapaphanh, Head of Department of Lao Language and Mass Communication, Faculty of Letters, National University of Laos คณบดีวิชาการลาวได้รับทุนสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมจาก Asia Foundation

การเปิดการประชุม

การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 เริ่มขึ้นในวันที่ 14 กรกฎาคม 2553 โดยมี บุคคลสำคัญกล่าวเปิดการประชุมเรียงตามลำดับดังนี้คือ รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ อภิชาติวิมล รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ท้วมสุข รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ นายอนุกุล ดังคนานุกุลชัย รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น และ Dr.Vinya Sysamouth รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ อภิชาติวิมล ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 และ Dr.Vinya Sysamouth กล่าวถึงความคิดในการก่อตั้ง การประชุมนานาชาติที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2537 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2548 การประชุม นานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 1 จึงได้มีโอกาสดำเนินการขึ้นด้วยการสนับสนุนของ Professor John Hartmann และตามด้วยการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 2 การประชุมทั้งสองครั้งจัดที่ ประเทศสหรัฐอเมริกา การประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 จึงเป็นการประชุมที่พิเศษและ แตกต่างจากการประชุมสองครั้งแรกเนื่องจากจัดการประชุมนอกประเทศสหรัฐอเมริกาเป็น ครั้งแรก คือที่เมืองขอนแก่นซึ่งเป็นศูนย์กลางของภาคอีสานและมีความสำคัญทางด้าน ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมต่อลาวศึกษา

หัวข้อหลักของการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 3 คือ “In the age of globalization and Great Mekong Sub-regional cooperation” การประชุมประกอบด้วยการบรรยายพิเศษ (keynote speech) การบรรยายร่วม (plenary sessions) และการสัมมนาผลงานทางวิชาการ (seminar sessions)

การบรรยายพิเศษ (Keynote speech)

การประชุมในวันที่ 14 กรกฎาคม 2553 เริ่มด้วยการบรรยายพิเศษเรื่อง “The Dhamma script cultural domain as a contested space of Lao history” โดย Professor Dr. Volker Grabowsky, Asia-Africa-Institute, University of Hamburg

การบรรยายร่วม (Plenary sessions)

วันที่ 14 กรกฎาคม 2553

มีการบรรยายร่วมกันในหัวข้อใหญ่ “Lao narrative depictions in local art: social, political, and religious landscapes: Then and now” โดยมีนักวิชาการบรรยายดังรายนามต่อไปนี้

Bonnie Brereton, CERP, Khon Kaen University, Thailand

Daravanh Somsavaddy, Université Paris III

Sandra Cate, San Jose State University, California, USA

Leedom Lefferts, Drew University, Madison, New Jersey, USA

Ivan Polson, Mahasarakham Rajabhat University, Thailand

Catherine Raymond, Northern Illinois University, DeKalb, USA

Samroay Yenchaiy, CERP, Khon Kaen University, Thailand

วันที่ 16 กรกฎาคม 2553

มีการบรรยายร่วมกันในหัวข้อใหญ่ “Mekong actual outcomes: Methodology, transparency and efficacy of social and environmental impact assessment (SEIA)” โดยมีนักวิชาการบรรยายดังรายนามต่อไปนี้

Robert B. Albritton, The University of Mississippi, Oxford, Mississippi, USA

David J.H. Blake, Khon Kaew University, Thailand

Henning Mejer, Denmark

David Mann, Serge Doussantousse, and Alan Potkin, Northern Illinois University, USA

Steven Schipani, Lao National Tourism Administration, Vientiane, Lao PDR

Richard J. Frankel, Mae Fah Luang University, Thailand

การสัมมนาผลงานทางวิชาการ (Seminar sessions)

การสัมมนาผลงานวิชาการของผู้เข้าร่วมประชุมมีจำนวนทั้งหมด 30 panels แต่ละ panel มีจำนวนผลงานประมาณ 4-5 บทความ โดยนำเสนอในภาคบ่ายของวันที่ 14 กรกฎาคม 2553 จำนวน 10 panels และวันที่ 15 กรกฎาคม 2553 จำนวน 20 panels หัวข้อของการสัมมนาสรุปได้ดังนี้คือ

Art, Literature, Music	Architecture
Languages and linguistics	History
Folktales and storytelling traditions	Education
Culture	Ethnicity and tourism
Buddhism and religion	Changing livelihoods among ethnic groups
Rural development, security, and well-being	Gender and family transformation
Health system, traditional healing, and quality of life	Lao population in the regional and global economy
Land concessions and livelihood change in the Lao PDR	Cross border and transnational community
Globalization and Lao society	Social structures and differentiation in Laos

นอกเหนือจากการนำเสนอผลงานวิชาการที่ได้กล่าวไปแล้ว การประชุมในครั้งนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ ภาพยนตร์ (Film Festival) และ งานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุม (Evening receptions)

ภาพยนตร์ (Film festival)

ภาพยนตร์ที่นำมาเสนอในการประชุมครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก Gabriel Kuperman ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการ Luang Prabang Film Festival ในระหว่างวันที่ 4-11 ธันวาคม 2553 ที่ประเทศลาว <www.lpfilmfest.org>

วันที่ 14 กรกฎาคม 2553 มีการฉายภาพยนตร์เรื่อง The Betrayal (Nerakhoon), Want to be a soldier และ Yam Yasothon

วันที่ 15 กรกฎาคม 2553 มีการฉายภาพยนตร์เรื่อง Sabaidee Luang Prabang, Bomb Harvest และ Taoism in Northern Lao PDR

งานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุม (Evening receptions)

วันที่ 14 กรกฎาคม 2553 Center for Lao Studies จัดงานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุม และได้เชิญนักวิชาการกล่าวต้อนรับ ได้แก่ Gregory Green, CLS Board President, Cornell University, USA รองศาสตราจารย์ ดร. เขวลักษณ์ อภิชาติวิมลภ และ Dr. Boualy Phrapaphanh จบการกล่าวต้อนรับ Dr. Vinya Sysamouth ได้กล่าวแนะนำศูนย์ลาวศึกษา (CLS) และนักศึกษาชาวอเมริกันของโครงการ Summer Study Abroad in LAOS (SAIL) ปี 2010 ได้กล่าวถึงกิจกรรมของโครงการและร่วมกันร้องเพลงลาว จากนั้นได้เชิญ Keynote speaker คือ Dr. Grant Evans, University of Hong Kong and current CLS Advisory Board Member กล่าวถึงสถานะของลาวศึกษา (Status of Lao Studies) และทิศทางของลาวศึกษา

(Directions of Lao Studies) นอกจากนี้มีการเล่านิทานโดย ดร.วสุพา ทศตะ และ ดร.ประสงค์ สายหงส์ จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการแสดงหมอลำและหมอลำแคน หมอลำแสดงโดยนางราตรี ศรีวิไล ซึ่งเป็นศิลปินหมอลำกลอนและนักแต่งกลอนลำ หมอลำแคน คือ นายละมุด ทรัพย์ผาด เป็นหมอลำแคนมากกว่า 20 ปีแล้ว และเคยเป็นแชมป์หมอลำแคนที่เทศกาลงานใหม่ จังหวัดขอนแก่น และสุดท้ายมีการร้องของผู้เข้าร่วมประชุม

วันที่ 15 กรกฎาคม 2553 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดงานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุมโดยได้รับการสนับสนุนจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุมนต์ สกลไชย อธิการบดีได้กล่าวเปิดงานเลี้ยงรับรอง จากนั้นมีการแสดงทางวัฒนธรรม (cultural performance) เช่น การแสดงเครื่องแต่งกายของชนเผ่าในประเทศลาวโดยมีนักศึกษาจากประเทศลาวเป็นผู้เดินแบบ และการแสดงดนตรี เป็นต้น สำหรับการแสดงทางวัฒนธรรมนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดให้นักศึกษาแสดงดนตรีของภาคอีสานในระหว่างหยุดพักการประชุมในแต่ละวันในห้องประชุมอีกด้วย

ในวันเดียวกันนี้ก่อนงานเลี้ยงได้มีการประชุม (Business meeting) เพื่อกำหนดเจ้าภาพการจัดการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 4 ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งผลการประชุมคือ Center for Southeast Asian Studies, University of Wisconsin, Madison, USA ดังนั้น ในงานเลี้ยงรับรองวันนี้จึงมีการมอบสัญลักษณ์ของการประชุมนานาชาติลาวศึกษาคือธงที่ปักดินทองเป็นรูปนาคนสองหัวด้วยฝีมือของเจ้าสมสนิท (Tiao Nithakhong Somsanith) ให้แก่ผู้แทนของเจ้าภาพครั้งต่อไป

การปิดการประชุม

ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2553 (11.00-12.00 น.) ได้มีการกล่าวปิดการประชุมโดยประธานจัดการประชุม คือ Dr. Vinya Sysamouth รองศาสตราจารย์ ดร. เขียวลักษณ์ อภิชาติวิมล และ Mr. Ryan Ford ผู้แทนของหน่วยงานที่จะจัดการประชุมนานาชาติลาวศึกษาครั้งที่ 4 ในปี พ.ศ. 2556

Dr. Vinya sysamouth ได้กล่าวสรุปการประชุมและได้เชิญชวนให้ผู้นำเสนอผลงานส่งผลงานไปตีพิมพ์ที่วารสาร Journal of Lao Studies <www.laostudies.org/journal> หรือ Proceedings of the Third International Conference on Lao Studies และสุดท้ายได้ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันส่งเสริมงานทางด้านลาวศึกษาที่สถาบันของตน

รองศาสตราจารย์ ดร. เขียวลักษณ์ อภิชาติวิมลได้กล่าวขอบคุณผู้ที่มีส่วนในการจัดการประชุมครั้งนี้ และเชิญชวนให้ผู้นำเสนอผลงานส่งผลงานไปตีพิมพ์ที่วารสารสังคม

น้ำโขง (Journal of Mekong Societies) <www.mekongjournal.net>

สุดท้าย Mr. Ryan Ford ได้กล่าวเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุมไปร่วมการประชุม
นานาชาติลาวศึกษาที่จะจัดให้มีขึ้นในอีก 3 ปีข้างหน้า ณ Center for Southeast Asian Studies,
University of Wisconsin, Madison, USA

เชิงอรรถ

1. ผู้สนใจการประชุมลาวศึกษาครั้งที่ 1 สามารถสั่งซื้อ DVD (ความยาว 5 ชั่วโมง 42 นาที)
ได้ที่ <laolanxang@laostudies.org>
2. อ่านสรุปการประชุมด้วยการเล่าเรื่องด้วยภาพ (photo essay) โดย Bryan Worra ได้ที่
<<http://www.bakkamagazine.com/site/articles/secondinternationalconferenceonlaostudies>>
3. ราคา USD\$28.00 รวมค่าส่ง
(สั่งซื้อได้ที่ <www.laostudies.org> หรือ <info@laostudies.org>)
4. USD\$24.00 รวมค่าส่ง
(สั่งซื้อได้ที่ <Karen.Adam@asu.edu> หรือ <Thomas.Hudak@asu.edu>)